

Seat No. : _____

NE-115

December-2015

B.A., Sem.-V

CC-304 : Psychology

(EA : Psychology in Industrial Organization-I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાન એટલે શું ? ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવો. 14
અથવા
કાર્યવિશ્લેષણ એટલે શું તે જણાવી તેના ઉપયોગો વર્ણવો.
2. મુલાકાતની કાર્યવાહીને કારણે ઉદ્ભવતી મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીકરણની મર્યાદાઓ વર્ણવો.
3. ઈજનેરી મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ જણાવી, તેનું કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવો. 14
અથવા
સમય અને ગતિના અભ્યાસો વર્ણવી, તેના ઉપયોગોની ચર્ચા કરો.
4. થાકનો અર્થ સમજાવી, થાક ઘટાડવાના ઉપાયો સમજાવો. 14
અથવા
અરોચકતા એટલે શું તે જણાવી અરોચકતા ઘટાડવાના ઉપાયો સમજાવો.
5. નીચે આપેલા વિધાન સાચાં છે કે ખોટા તે જણાવો : 14
(1) એલ્ટન મેયોનો પ્રાયોગિક અભ્યાસ “હોથોર્ન અભ્યાસ” તરીકે ઓળખાય છે.
(2) ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાન એક વાર્તાનિક વિજ્ઞાન છે.
(3) કાર્યવર્ણન એટલે અમુક કાર્ય કરવા માટે કર્મચારીમાં હોવી જોઈતી જરૂરી લાયકાતોનું ઓછામાં ઓછું ધોરણ.

- (4) ક્રાંતિક ઘટના એ કાર્યવિશ્લેષણની માહિતીનું ઉદ્દગમસ્થાન છે.
- (5) કસોટી-પુનઃકસોટી પદ્ધતિ મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીની યથાર્થતા નક્કી કરવાની પદ્ધતિ છે.
- (6) પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધના અનુભવોમાંથી ઈજનેરી મનોવિજ્ઞાનની જરૂરિયાત સમજાયી હતી.
- (7) માનવદેહમાપન વિદ્યા ઈજનેરી મનોવિજ્ઞાનની એક નવી શાખા છે.
- (8) થાક અને અરોચકતા બંને શારીરિક અનુભવ છે.
- (9) થાકના શારીરિક માપન માટે સીસમોગ્રાફનો ઉપયોગ થાય છે.
- (10) વસ્તુલક્ષી કસોટીમાં નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછાય છે.
- (11) હ્યૂગો મુસ્ટરબર્ગનું ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનનું પહેલું પુસ્તક 1913માં લખાયું હતું.
- (12) સમાંતર ફોર્મ પદ્ધતિ મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીની વિશ્વસનીયતા માપવાની પદ્ધતિ છે.
- (13) Psychological Corporationની સ્થાપના અમેરિકામાં 1924માં થઈ.
- (14) મુલાકાત પદ્ધતિની સફળતાનો આધાર મુલાકાતી સાથે સ્થાપવામાં આવતા સાયુજ્ય પર રહેલો છે.

Seat No. : _____

NE-115
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-304 : Psychology
(EA : Psychology in Industrial Organization-I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. What is Industrial Psychology ? Describe the scope of Industrial Psychology. **14**

OR

What is Job Analysis ? Describe the uses of Job Analysis.

2. Discuss the limitations arising due to interview procedure. **14**

OR

Describe the limitations of Psychological Testing.

3. Explain the meaning of Engineering Psychology and describe its Scope. **14**

OR

Describe the Time and Motion studies and discuss their usefulness.

4. Explain the meaning of fatigue and explain the ways of reducing fatigue. **14**

OR

What is Boredom ? Explain ways of reducing Boredom.

5. Mention whether following sentences are True / False : **14**

(1) Elton Mayos experimental study is known as "Hawthorne Studies".

(2) Industrial Psychology is a behavioural Science.

(3) Job Description is the minimum abilities required in an employee to perform a specific job.

- (4) Critical incident is the source of information for Job Analysis.
 - (5) Test-Retest Method is used to determine the Validity of a Psychological Test.
 - (6) The need for Engineering Psychology was felt after the experiences of the first world war.
 - (7) Human Anthropometry is a new branch of Engineering Psychology.
 - (8) Fatigue and Boredom both are Physiological experiences.
 - (9) A Seismograph is used to measure physical fatigue.
 - (10) Essay type questions are asked in an Objective Test.
 - (11) Hugo Munsterberg wrote his first book on Industrial Psychology in 1913.
 - (12) Equivalent Forms Method is used to measure Reliability of a Psychological Test.
 - (13) Psychological Corporation was established in America in 1924.
 - (14) The success of an interview depends on the rapport established with the interviewee.
-

Seat No. : _____

NE-115
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-304 : Psychology
(EB : Experimental Psychology-I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

1. પરિવર્ત્ય એટલે શું ? પરિવર્ત્યના પ્રકારો સદૃષ્ટાંત સમજાવો. 14

અથવા

પ્રયોગના લાભાલાભ ચર્ચો.

2. પ્રયોગમાં નિયંત્રણ એટલે શું ? નિયંત્રણ માટેની તુલ્યકરણ અને પ્રતિસમતુલન પદ્ધતિ સમજાવો. 14

અથવા

પ્રાયોગિક જૂથ અને નિયંત્રિત જૂથની પદ્ધતિ સદૃષ્ટાંત સમજાવો.

3. માપનતુલા એટલે શું ? માપનતુલાના પ્રકારો સમજાવો. 14

અથવા

મનોભૌતિકશાસ્ત્ર એટલે શું ? મનોભૌતિકશાસ્ત્રના પાયાના ખ્યાલો સમજાવો.

4. લઘુત્તમ ફેરફારની પદ્ધતિ દ્વારા નિરપેક્ષ ઉંબર તથા ભેદક ઉંબર શોધવાની રીત સમજાવો. 14

અથવા

સ્થિર ઉદીપકની પદ્ધતિ દ્વારા ભેદક ઉંબર શોધવાની રીત સમજાવો.

5. (a) એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો :

7

- (1) પ્રયોગની વ્યાખ્યા આપો.
- (2) પ્રાયોગિક ભૂલ એટલે શું ?
- (3) દ્વિપક્ષ અજ્ઞાન પ્રયુક્ત કોને કહેવાય ?
- (4) સંવેદનશીલતાની વ્યાખ્યા આપો.
- (5) ચલન ભૂલ એટલે શું ?
- (6) ચદૃચ્છીકરણની વ્યાખ્યા આપો.
- (7) પ્રયોગમાં હસ્તોપયોજન કયા પરિવર્તનું કરવામાં આવે છે ?

(b) જોડકાં જોડો :

7

ક	ખ
(1) ડાજજડા	(a) સમય અંતર તુલા
(2) સિદ્ધાંત કલ્પનાની ખોજ	(b) કમલક્ષી પરિવર્ત્યો
(3) સિદ્ધાંત કલ્પનાની ચકાસણી	(c) અંતર વિધેયગત પરિવર્ત્યો
(4) થાક-કંટાળો-મહાવરો	(d) અન્વેષણાત્મક પ્રયોગ
(5) બુદ્ધિ-જાતિ-ઉંમર	(e) આંતરવિધેયગત પરિવર્ત્યો
(6) પૂર્વ-પશ્ચાત યોજના	(f) સમર્થનાત્મક પ્રયોગ
(7) વજન	(g) આધારિત પરિવર્તનું બે વાર માપન

Seat No. : _____

NE-115
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-304 : Psychology
(EB : Experimental Psychology-I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Each question carries equal marks.

1. Define variable and explain the types of variables with examples. **14**

OR

Discuss the advantages and disadvantages of an experiment.

2. What is meant by control in experiment ? Explain matching and counterbalancing as control techniques. **14**

OR

Explain the technique of experimental group and control group with illustration.

3. Define a scale and explain the types of scales. **14**

OR

What is psychophysics ? Explain the basic concepts of psychophysics.

4. Explain the method of finding Absolute Limen and the differential Limen through Method of Minimal changes. **14**

OR

Explain the method of finding Differential Limen through the method of constant stimuli.

5. (a) Write answers of the following questions in **one** or **two** sentences : 7
- (1) Give the definition of an experiment.
 - (2) What is experimental error ?
 - (3) What is known as Double-Blind Procedure ?
 - (4) Define Sensitivity.
 - (5) What is variable error ?
 - (6) Give definition of randomization.
 - (7) Which variable is being manipulated in an experiment ?

- (b) Match the following columns : 7

X	Y
(1) LRRL	(a) Interval scale
(2) Search for Hypothesis	(b) Variable of order
(3) Verification of Hypothesis	(c) Intra-subject variable
(4) Fatigue – boredom practice	(d) Exploratory experiment
(5) Intelligence – gender – age	(e) Inter-subject variables
(6) Before – after design	(f) Verificatory experiment
(7) Weight	(g) Twice measurement of dependent variable
